

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

॥ ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಯಾ ಮಾರ್ಮಿಕವಚಸಾ ಪ್ರೇರಿತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ
ಗಮನಂ

ಆರ್ತಸ್ವರಂ ತು ತಂ ಭರ್ತುರ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಸದೃಶಂ ವನೇ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸೀತಾ ಗಚ್ಛ ಜಾನೀಹಿ ರಾಘವಂ || 3.45.1 ||

ನಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಸ್ಥಾನೇ ಹೃದಯಂ ವಾವತಿಷ್ಠತೇ |
ಕ್ರೋಶತಃ ಪರಮಾರ್ತಸ್ಯ ಶ್ರುತಃ ಶಬ್ದೋ ಮಯಾ ಭೃಶಂ || 3.45.2 ||

ಆಕ್ರಂದಮಾನಂ ತು ವನೇ ಭ್ರಾತರಂ ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ |
ತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಭಿಧಾವ ತ್ವಂ ಭ್ರಾತರಂ ಶರಣೈಷಿಣಂ || 3.45.3 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ವಶಮಾಪನ್ನಂ ಸಿಂಹಾನಾಮಿವ ಗೋವೃಷಂ |
ನ ಜಗಾಮ ತಥೋಕ್ತಸ್ತು ಭ್ರಾತುರಾಜ್ಞಾಯ ಶಾಸನಂ || 3.45.4 ||

ತಮುವಾಚ ತತಸ್ತತ್ರ ಕ್ಷುಭಿತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಿತ್ರರೂಪೇಣ ಭ್ರಾತುಸ್ತ್ವಮಸಿ ಶತ್ರುವತ್ || 3.45.5 ||

ಯಸ್ತ್ವಮಸ್ಯಾಮವಸ್ಥಾಯಾಂ ಭ್ರಾತರಂ ನಾಭಿಪದ್ಯಸೇ |
ಇಚ್ಛಸಿ ತ್ವಂ ವಿನಶ್ಯಂತಂ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ಕೃತೇ || 3.45.6 ||

ಲೋಭಾತ್ತು ಮತ್ಕೃತೇ ನೂನಂ ನಾನುಗಚ್ಛಸಿ ರಾಘವಂ |
ವ್ಯಸನಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಂ ಮನ್ಯೇ ಸ್ನೇಹೋ ಭ್ರಾತರಿ ನಾಸ್ತಿ ತೇ || 3.45.7 ||

ತೇನ ತಿಷ್ಠಸಿ ವಿಸ್ತುಬ್ಧಂ ತಮಪಶ್ಯನ್ ಮಹಾದ್ಯುತಿಂ |
ಕಿಂ ಹಿ ಸಂಶಯಮಾಪನ್ನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಹ ಮಯಾ ಭವೇತ್ || 3.45.8 ||

ಕರ್ತವ್ಯಮಿಹ ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಾ ಯತ್ಪ್ರಧಾನಸ್ತ್ವಮಾಗತಃ |
ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ಬಾಷ್ಟಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಂ || 3.45.9 ||

ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಸ್ತಾಂ ಸೀತಾಂ ಮೃಗವಧೂಮಿವ |
ಪನ್ನಗಾಸುರಗಂಧರ್ವದೇವದಾನವರಾಕ್ಷಸೈಃ || 3.45.10 ||

ಅಶಕ್ಯಸ್ತವ ವೈದೇಹಿ ಭರ್ತಾ ಜೇತುಂ ನ ಸಂಶಯಃ |
ದೇವಿ ದೇವಮನುಷ್ಯೇಷು ಗಂಧರ್ವೇಷು ಪತತ್ರಿಷು || 3.45.11 ||

ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಪಿಶಾಚೇಷು ಕಿನ್ನರೇಷು ಮೃಗೇಷು ಚ |
ದಾನವೇಷು ಚ ಘೋರೇಷು ನ ಸ ವಿದ್ಯೇತ ಶೋಭನೇ || 3.45.12 ||

ಯೋ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿಯುಧ್ಯೇತ ಸಮರೇ ವಾಸವೋಪಮಂ |
ಅವಧ್ಯಃ ಸಮರೇ ರಾಮೋ ನೈವಂ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 3.45.13 ||

ನ ತ್ವಾಮಸ್ಮಿನ್ ವನೇ ಹಾತುಮುತ್ಸಹೇ ರಾಘವಂ ವಿನಾ |
ಅನಿವಾರ್ಯಂ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಬಲೈರ್ಬಲವತಾಮಪಿ || 3.45.14 ||

ತ್ರಿಭಿರ್ಲೋಕೈಃ ಸಮುದಿತೈಃ ಸೇಶ್ವರೈಃ ಸಾಮರೈರಪಿ |
ಹೃದಯಂ ನಿರ್ವೃತಂ ತೇಽಸ್ತು ಸಂತಾಪಸ್ವಜ್ಯತಾಂ ತವ || 3.45.15 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಭರ್ತಾ ಶೀಘ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಮೃಗೋತ್ತಮಂ |
ನ ಸ ತಸ್ಯ ಸ್ವರೋ ವ್ಯಕ್ತಂ ನ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ದೈವತಃ || 3.45.16 ||

ಗಂಧರ್ವನಗರಪ್ರಖ್ಯಾ ಮಾಯಾ ತಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ |
ನ್ಯಾಸಭೂತಾಸಿ ವೈದೇಹಿ ನೃಸ್ತಾ ಮಯಿ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 3.45.17 ||

ರಾಮೇಣ ತ್ವಂ ವರಾರೋಹೇ ನ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಕ್ತುಮಿಹೋತ್ಸಹೇ |
ಕೃತವೈರಾಶ್ಚ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವಯಮೇತೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ || 3.45.18 ||

ಖರಸ್ಯ ನಿಧನೇ ದೇವಿ ಜನಸ್ಥಾನವಧಂ ಪ್ರತಿ |
ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿವಿಧಾ ವಾಚೋ ವ್ಯಾಹರಂತಿ ಮಹಾವನೇ || 3.45.19 ||

ಹಿಂಸಾವಿಹಾರಾ ವೈದೇಹಿ ನ ಚಿಂತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೈವಮುಕ್ತಾ ತು ಕ್ರುದ್ಧಾ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾ || 3.45.20 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಂ |
ಅನಾರ್ಯಾಕರುಣಾರಂಭ ನೃಶಂಸ ಕುಲಪಾಂಸನ || 3.45.21 ||

ಅಹಂ ತವ ಪ್ರಿಯಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯಸನಂ ಮಹತ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯಸನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇನೈತಾನಿ ಪ್ರಭಾಷಸೇ || 3.45.22 ||

ನೈವ ಚಿತ್ರಂ ಸಪತ್ನೇಷು ಪಾಪಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯದ್ ಭವೇತ್ |
ತ್ವದ್ವಿಧೇಷು ನೃಶಂಸೇಷು ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಚಾರಿಷು || 3.45.23 ||

ಸುದುಷ್ಟಸ್ತ್ವಂ ವನೇ ರಾಮಮೇಕಮೇಕೋಽನುಗಚ್ಛಸಿ |
ಮಮ ಹೇತೋಃ ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಃ ಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಭರತೇನ ವಾ || 3.45.24 ||

ತನ್ನ ಸಿದ್ಧತಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತವಾಪಿ ಭರತಸ್ಯ ವಾ |
ಕಥಮಿಂದೀವರಶ್ಯಾಮಂ ರಾಮಂ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಂ || 3.45.25 ||

ಉಪಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ಕಾಮಯೇಯಂ ಪೃಥಗ್ಜನಂ |
ಸಮಕ್ಷಂ ತವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತತ್ತ್ವಾಮ್ಯಸಂಶಯಂ || 3.45.26 ||

ರಾಮಂ ವಿನಾ ಕ್ಷಣಮಪಿ ನೈವ ಜೀವಾಮಿ ಭೂತಲೇ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಯಾ ರೋಮಹರ್ಷಣಂ || 3.45.27 ||

ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಸ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಉತ್ತರಂ ನೋತ್ಸಹೇ ವಕ್ತುಂ ದೈವತಂ ಭವತೀ ಮಮ || 3.45.28 ||

ವಾಕ್ಯಮಪ್ರತಿರೂಪಂ ತು ನ ಚಿತ್ರಂ ಸ್ತ್ರೀಷು ಮೈಥಿಲಿ |
ಸ್ವಭಾವಸ್ತ್ವೇಷ ನಾರೀಣಾಮೇಷು ಲೋಕೇಷು ದೃಶ್ಯತೇ || 3.45.29 ||

ವಿಮುಕ್ತಧರ್ಮಾಶ್ಚಪಲಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ಭೇದಕರಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ನ ಸಹೇ ಹೀದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ವೈದೇಹಿ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ || 3.45.30 ||

ಶ್ರೋತ್ರಯೋರುಭಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ತಪ್ತನಾರಾಚಸನ್ನಿಭಂ |
ಉಪಶೃಣ್ವಂತು ಮೇ ಸರ್ವೇ ಸಾಕ್ಷಿಣೋ ಹಿ ವನೇಚರಾಃ || 3.45.31 ||

ನ್ಯಾಯವಾದೀ ಯಥಾ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತೋಽಹಂ ಪರುಷಂ ತ್ವಯಾ |
ಧಿಕ್ ತ್ವಾಮದ್ಯ ವಿನಶ್ಯಂತೀಂ ಯನ್ಮಾಮೇವಂ ವಿಶಂಕಸೇ || 3.45.32 ||

ಸ್ತ್ರೀತ್ವಾದ್ ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವೇನ ಗುರುವಾಕ್ಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ |
ಗಚ್ಛಾಮಿ ಯತ್ರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ವರಾನನೇ || 3.45.33 ||

ರಕ್ಷಂತು ತ್ವಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಸಮಗ್ರಾ ವನದೇವತಾಃ |
ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಹಿ ಘೋರಾಣಿ ಯಾನಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ಮೇ |
ಅಪಿ ತ್ವಾಂ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಪುನರಾಗತಃ || 3.45.34 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೈವಮುಕ್ತಾ ತು ರುದತೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ತೀವ್ರಬಾಷ್ಟಪರಿಪ್ಲತಾ || 3.45.35 ||

ಗೋದಾವರೀಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹೀನಾ ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಆಬಂಧಿಷ್ಯೇಽಥವಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವೇ ವಿಷಮೇ ದೇಹಮಾತ್ಮನಃ || 3.45.36 ||

ಪಿಬಾಮಿ ವಾ ವಿಷಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹುತಾಶನಂ |
ನ ತ್ವಹಂ ರಾಘವಾದನ್ಯಂ ಕದಾಪಿ ಪುರುಷಂ ಸ್ಪೃಶೇ || 3.45.37 ||

ಇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಶ್ರುತ್ಯ ಸೀತಾ ಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾ |
ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ರುದತೀ ದುಃಖಾದುದರಂ ಪ್ರಜಞಾನ ಹ || 3.45.38 ||

ತಾಮಾರ್ತರೂಪಾಂ ವಿಮನಾ ರುದಂತೀಂ
ಸೌಮಿತ್ರಿರಾಲೋಕ್ಯ ವಿಶಾಲನೇತ್ರಾಂ |

ಆಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ನ ಚೈವ ಭರ್ತು -

ಸ್ತಂ ಭ್ರಾತರಂ ಕಿಂಚಿದುವಾಚ ಸೀತಾ || 3.45.39 ||

ತತಸ್ತು ಸೀತಾಮಭಿವಾದ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ

ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ಕಿಂಚಿದಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ |

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಬಹುಶಃ ಸ ಮೈಥಿಲೀಂ

ಜಗಾಮ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಮಾತ್ಮವಾನ್ || 3.45.40 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||